U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudců Michala Bobka a Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **R. T.,** proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne ze dne 30. 6. 2021, č. j. OAM-665/ZA-ZA10-ZA10-2020, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 4. 2023, č. j. 32 Az 31/2021-57,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) brojí včas podanou kasační stížností proti v záhlaví označenému rozsudku Krajského soudu v Brně (dále též „krajský soud“), jímž bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 30. 6. 2021, č. j. OAM-665/ZA-ZA10-ZA10-2020. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

[2] Důvodem pro zrušení rozhodnutí žalovaného krajským soudem bylo zhoršení situace v Ruské federaci, ke kterému došlo poté, co bylo správní řízení pravomocně skončeno. Krajský soud konkrétně poukázal na nové indicie, podle kterých jsou v návaznosti na zahájení ozbrojeného konfliktu na Ukrajině v Ruské federaci trestně stíháni i aktivisté, kteří pouze podporovali myšlenky Alexeje Navalného. Tato změna je tak významná i pro žalobce, který organizoval akci na podporu Alexeje Navalného a dalších akcí se účastnil, byť tak činil nikoli v Rusku, ale pouze v ČR. Podle krajského soudu tak musí žalovaný nově vyhodnotit příběh žalobce z hlediska aktuálních a relevantních informací o situaci v Ruské federaci, která se změnila po invazi na Ukrajinu.

[3] V kasační stížnosti a jejím doplnění stěžovatel namítá, že ke zrušení správního rozhodnutí nestačí zjistit nové okolnosti, která může svědčit o hrozbě újmy žalobci. S prolamováním zásady podle § 75 odst. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního,

ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) je nutné zacházet obezřetně a využít je jen ve výjimečných případech. Krajský soud měl ve světle rozsudku NSS ze dne 11. 7. 2019, č. j. 9 Azs 157/2019-24 posoudit, zda bylo namístě zrušit rozhodnutí žalovaného, resp. zda existují dostatečné záruky, že nové skutečnosti budou dodatečně posouzeny v novém správním řízení. Žalobce má jednoznačnou možnost podat novou žádost o mezinárodní ochranu a ta nebude odmítnuta.

[4] Nejvyšší správní soud se po konstatování přípustnosti kasační stížnosti zabýval její přijatelností ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně převyšuje vlastní zájmy stěžovatele. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.).

[5] Podstatný přesah zájmů stěžovatele Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS (k uplatnitelnosti tam vyslovených názorů na současnou právní úpravu srov. např. rozsudek NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28). Podstatný přesah bude dán pouze v případech, kdy se kasační stížnost (1) týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu anebo (2) právních otázek řešených dosavadní judikaturou rozdílně. Podstatný přesah zájmů stěžovatele bude dán (3) rovněž v případě potřeby učinit odklon od ustálené judikatury. Konečně bude kasační stížnost přijatelná (4) tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[6] Žádný z těchto případů není dán. Kasační stížnost je proto nepřijatelná.

[7] Podle ustálené judikatury platí, že soudy vychází při přezkumu správního rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání správního rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Z tohoto pravidla nicméně existují výjimky, a to zejména tehdy, kdy je prolomeno jinou právní normou, jež požívá aplikační přednosti (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011-131; jakož i nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 605/03, či ze dne 28. 6. 2007, sp. zn. I. ÚS 712/05, či rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2007, sp. zn. 1 As 32/2006). Jedná se tak o výjimky vyžadované ústavním pořádkem, mezinárodním právem či právem Evropské unie, a to i v situaci pozdějších změn skutkového stavu. K prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. však soudy přistupují s obezřetností (k tomu obecně např. rozsudek NSS ze dne 9. 9. 2020, č. j. 6 Afs 176/2019-31). Tato možnost plyne předně z mezinárodních závazků České republiky, typicky v případech hrozícího porušení zásady non-refoulement či ve výjimečných případech také čl. 8 Úmluvy (např. rozsudky NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 5 Azs 15/2010-76, a ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011-131, či ze dne 24. 10. 2021, č. j. 10 AZS 414/2020-41; srov. také nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 605/03, či ze dne 28. 6. 2007, sp. zn. I. ÚS 712/05). Podmínkou v tomto případě je, že nepřichází v úvahu žádné další řízení, ve kterém by mohla být ochrana poskytnuta (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2013, č. j. 8 Azs 27/2012-65; usnesení NSS ze dne 29. 5. 2014, č. j. 6 Azs 22/2014-59, či rozsudek NSS ze dne 29. 9. 2022, č. j. 1 Azs 84/2022-61). Danou otázku je třeba posuzovat vždy individuálně, tedy s ohledem na konkrétní situaci žadatele o mezinárodní ochranu (rozsudek NSS ze dne 22. 4. 2011, sp. zn. 5 Azs 3/2011).

[8] Odlišným případem je prolomení § 75 s. ř. s. za pomoci přímé aplikace čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. L 180/60 ze dne 29. 6. 2013). Podle tohoto ustanovení musí členské státy zajistit, aby účinný opravný prostředek ve věcech mezinárodní ochrany obsahoval úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně. Tento požadavek práva EU je tedy přímo použitelný v řízeních před krajskými soudy, které ve věcech mezinárodní ochrany rozhodují jako soudy v prvním stupni. Krajské soudy tak mohou ve věcech mezinárodní ochrany samy přihlížet k novým skutečnostem nastalým až po právní moci správního rozhodnutí. Musí se však jednat o takové skutečnosti, které žadatel o mezinárodní ochranu nemohl bez vlastního zavinění uvést již v řízení před správním orgánem (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 11 .2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32, či nález Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16; případně rozsudky NSS ze dne 19. 10. 2021, č. j. 1 Azs 292/2021-51, či ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021-31).

[9] K řešení stěžovatelem nastolené otázky tedy již existuje ustálená judikatura. Nejvyšší správní soud neshledal tuto judikaturu rozpornou. Rovněž necítí potřebu se od ní odchýlit. Nedospěl ani k závěru, že by se krajský soud v napadeném rozsudku dopustil nějakého *zásadního* pochybení. Z napadeného rozsudku je patrné, jaký skutkový stav vzal krajský soud za rozhodný a jaké důvody jej vedly k jím dosaženému závěru. Krajský soud reflektoval citovanou judikaturu k využití čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU. Argumentace stěžovatele, že měl krajský soud posoudit rovněž záruky, resp. možnost žalobce domoci se posouzení změny situace v dalším řízení, není případná. Taková podmínka se totiž váže k odlišné linii judikatury, jež § 75 s. ř. s. prolamuje z důvodu hrozícího porušení zásady non-refoulement. Stejně tak je nepřípadný i odkaz stěžovatele na rozsudek NSS ze dne 11. 7. 2019, č. j. 9 Azs 157/2019-24, neboť krajský soud nezrušil rozhodnutí žalovaného z důvodu předložení nových důkazů, které však mohl žalobce uvést již ve správním řízení. Učinil tak naopak z důvodu *změny situace* v zemi původu, tedy nové skutečnosti, na kterou stěžovatel dříve bez své viny poukázat nemohl.

[10] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto ji odmítl pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s.

[11] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 120 ve spojení s § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatel v řízení úspěch neměl. Nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci poté žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly, jelikož se ke kasační stížnosti nevyjádřil. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. října 2023

Zdeněk Kühn v. r.

předseda senátu